EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 30
COM(2012) 326 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Slovakijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Slovakijos stabilumo programos

{SWD(2012) 326 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Slovakijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Slovakijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[4], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2012) 325 *final*.
3 P7_TA(2012) 0048 ir P7_TA(2012) 0047.
4 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas 2012/238/ES.

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Slovakijos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir pateikė savo nuomonę dėl atnaujintos 2011–2014 m. Slovakijos stabilumo programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“. 2012 m. vasario 14 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[5], kurioje nenurodė, kad Slovakija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti krizės sukeltas socialines pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(6) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas;

(7) 2012 m. balandžio 30 d. Slovakija pateikė savo 2012–2015 m. stabilumo programą ir savo 2012 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;

(8) remdamasi 2012 m. stabilumo programos vertinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Jis iš esmės yra toks, kaip 2012 m. pavasarį prognozavo Komisija, tik prognozuotas realusis 2012 m. BVP augimas yra šiek tiek didesnis. Programoje apibrėžtas biudžeto strategijos tikslas – užtikrinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą. Šiam tikslui pasiekti numatoma imtis šių tarpinių veiksmų: griežtai vykdyti 2012 m. biudžetą ir 2013 m., t. y. iki Tarybos nustatyto perviršinio deficito ištaisymo termino, sumažinti nominalųjį deficitą, kad jis būtų mažesnis kaip 3 % BVP. Tačiau 2013 m. pasiektas nominalusis deficitas gali būti didesnis nei planuojama. Programa pakeistas vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas – iš artimo subalansuotam biudžeto, kurio per programos laikotarpį neplanuojama pasiekti, į 0,5 % BVP struktūrinį deficitą. Naujasis vidutinės trukmės laikotarpio tikslas tinkamai atspindi Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Remiantis (perskaičiuotu) struktūrinio biudžeto balansu[6], vidutinis metinis fiskalinių priemonių dydis 2010–2013 m. siekia 1,3 % BVP, t. y. gerokai daugiau už Tarybos rekomenduotą privalomąjį dydį, o likusios fiskalinės priemonės nukeltos į 2013 m. 2013 m. tikslas yra rizikingas, manoma, kad siūlomos pajamų priemonės gali neatitikti tikslų; gali būti sunku vienu metu įgyvendinti visas nedidelio masto priemones, ir Slovakija keletą kartų yra *ex post* gerokai padidinusi deficito tikslus. Be to, tolesnis

---

5 COM(2012) 68 *final*.

6 Pagal ciklą pakoreguotas balansas (atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones), Komisijos tarnybų perskaičiuotas remiantis programoje pateikta informacija ir taikant bendrai sutartą metodiką.

visų sričių išlaidų mažinimas vidutinės trukmės laikotarpiu gali būti netvarus. 2014 ir 2015 m. metinis vidutinis fiskalinių priemonių dydis yra 0,3 % BVP, t. y. mažiau už 0,5 % BVP koregavimą, būtiną šalims, kurios dar nepasiekė vidutinės trukmės laikotarpio tikslo. Vis dėlto, pagal programą valdžios sektoriaus išlaidų augimas, atsižvelgiant į diskrecines pajamų priemones, vėlesniais programos metais atitinka Stabilumo ir augimo pakte nustatytą išlaidų kriterijų. Valdžios sektoriaus skola išliktų gerokai mažesnė nei 60 % BVP. Slovakija priėmė Fiskalinės tarybos steigimo teisės aktus, tačiau ji iki šiol nesukurta, o teisės aktai dėl išlaidų viršutinės ribos dar nepriimti;

(9) atsižvelgiant į tai, kad mažėja galimybių vykdyti išlaidomis pagrįstą konsolidavimą, taip pat į tai, kad būtina remti tolesnę svarbiausių sričių, pavyzdžiui, švietimo, inovacijų ir transporto infrastruktūros, išlaidomis pagrįstą konvergenciją, būtų galima imtis priemonių mokesčių bazei plėsti, mokesčių vengimui riboti ir mokestinių prievolių vykdymui gerinti, nepakenkiant trumpojo laikotarpio ekonomikos augimo perspektyvoms. Panaikinus vieną didžiausių PVM atotrūkių ES būtų galima gauti daug papildomų pajamų. Be to, būtų galima didinti pajamas iš mokesčių, kurie mažiausiai stabdo ekonomikos augimą, įskaitant nekilnojamojo turto mokesčius ir aplinkos mokesčius. Veiksmingas darbuotojų apmokestinimas skiriasi priklausomai nuo įvairių užimtumo rūšių. Tai skatina rinktis lankstesnes darbo formas, dėl kurių valstybės sąskaitoms tenka patirti neigiamus trumpalaikius ir ilgalaikius padarinius;

(10) viešųjų finansų ilgalaikio tvarumo didinimo klausimą Slovakija sprendė tik iš dalies, nes neįgyvendino numatytų pensijų sistemos einamojo finansavimo pakopos pokyčių. Buvo imtasi priemonių pensijų sistemos kaupimo iš privalomų įmokų pakopos gyvybingumui didinti. Tačiau dėl praeityje vyravusios nestabilios teisinės aplinkos ir dažnų reikšmingų pokyčių susidarė didelės koregavimo sąnaudos ir kilo abejonių dėl kaupimo iš privalomų įmokų pakopos;

(11) nesiimta jokių esminių priemonių nedarbo problemai Slovakijoje spręsti. Vis dar būtina tobulinti aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumą ir didinti viešųjų užimtumo tarnybų gebėjimus. Taip pat reikia imtis priemonių vyresnio amžiaus darbuotojų ir moterų dalyvavimui darbo rinkoje didinti, ypač teikiant vaikų priežiūros paslaugas. Mažai uždirbantiems darbuotojams susidarantis mokesčių pleištas, įskaitant visus privalomus mokėjimus, ir toliau yra didelis, tad dalis bedarbių neturi pakankamai paskatų atsisakyti socialinės paramos ir imtis mažai apmokamo darbo;

(12) patvirtinta nedaug priemonių menkai švietimo ir mokymo sistemos kokybei gerinti. Siekiant kovoti su aukštu jaunimo nedarbo lygiu Slovakijoje reikėtų patvirtinti jaunimo veiksmų planą ir jį nedelsiant pradėti įgyvendinti, atsižvelgiant į Slovakijos ir Komisijos jungtinės veiksmų grupės jaunimo nedarbo klausimais rezultatus, įskaitant profesinio rengimo ir mokymo, taip pat aukštojo mokslo reformas. Patvirtinta atnaujinta mokymosi visą gyvenimą sistemos strategija. Tačiau nesukurta konkrečių paskatų aktyvesniam dalyvavimui minėtoje sistemoje užtikrinti;

(13) nuo visuomenės atskirtos bendruomenės, įskaitant romus, daugiausia atskirtos ir nuo darbo rinkos bei bendrosios švietimo sistemos, tokios bendruomenės – svarbus neišnaudotas Slovakijos ekonomikos darbo jėgos potencialas. Siekdama spręsti šią problemą, Slovakija turėtų dėti daugiau pastangų nuo visuomenės atskirtų grupių mokymosi rezultatams gerinti ir stiprinti suaugusiųjų reintegracijos politiką;

(14) Slovakija labai pagerino viešojo pirkimo taisyklių ir teismų skaidrumą, nors teismo procesas tebėra ilgas ir brangus. Tačiau bendra viešųjų institucijų veiklos kokybė ir gebėjimai vis dar yra menki. Viešojo administravimo srityje trūksta strateginio požiūrio, kenčiama dėl didelės darbuotojų kaitos ir nepakankamo gebėjimų ugdymo – dėl šių priežasčių kyla sunkumų kurti bei įgyvendinti politiką, taip pat teikti viešąsias paslaugas;

(15) Slovakija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai, taip pat 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su užimtumo didinimu, konkurencingumo gerinimu, viešųjų finansų tvarumo didinimu ir finansinio stabilumo stiprinimu. Komisija įvertino, kaip įgyvendinami pagal paktą „Euro plius“ prisiimti įsipareigojimai. Į šio vertinimo rezultatus buvo atsižvelgta rengiant rekomendacijas;

(16) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Slovakijos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Slovakijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą toliau pateiktos rekomendacijų 1–7 punktuose;

(17) atsižvelgdama į šį vertinimą Taryba išnagrinėjo Slovakijos stabilumo programą ir savo nuomonę[7] visų pirma pateikė 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Slovakijai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

1. Imtis papildomų priemonių 2012 m. ir nustatyti būtinas priemones 2013 m., kuriomis būtų tvariai ištaisytas perviršinis deficitas ir užtikrintas struktūrinis koregavimas, kurį Taryba nurodė rekomendacijose pagal perviršinio deficito procedūrą. Tikslingai mažinti išlaidas, apsaugant augimą didinančias išlaidas, ir labiau stengtis gerinti valstybės išlaidų veiksmingumą. Vėliau užtikrinti reikiamą struktūrinį koregavimą, kad būtų padaryta pakankama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo, įskaitant išlaidų kriterijaus laikymąsi. Greičiau įsteigti Fiskalinę tarybą ir priimti taisykles dėl išlaidų viršutinių ribų.

2. Gerinti mokestinių prievolių vykdymą, visų pirma didinant PVM surinkimo veiksmingumą; mažinti įvairių rūšių darbo mokesčių iškraipymus, be kita ko, mažinant mokesčių atskaitymus; susieti nekilnojamojo turto mokesčius su jo rinkos verte; geriau išnaudoti aplinkos mokesčius.

3. Toliau koreguoti pensijų sistemos einamojo finansavimo pakopą – pakeisti indeksavimo sistemą, teisės aktais nustatytą pensinį amžių susieti su vidutine tikėtina gyvenimo trukme, į pensijos apskaičiavimo formulę įtraukti tvarumo veiksnį, parodantį demografinius pokyčius. Užtikrinti kaupimo iš privalomų įmokų pakopos stabilumą ir gyvybingumą.

[7] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

4. Didinti viešųjų užimtumo tarnybų administracinius gebėjimus siekiant gerinti aktyvios darbo rinkos politikos, visų pirma skirtos jauniems ir ilgalaikiams bedarbiams, vyresnio amžiaus darbuotojams ir moterims, tikslingumą, rengimą ir vertinimą. Užtikrinti vaikų priežiūros paslaugų teikimą. Mažinti mažai uždirbantiems darbuotojams susidarantį mokesčių pleištą ir pritaikyti išmokų sistemą.

5. Priimti ir įgyvendinti jaunimo veiksmų planą, ypatingą dėmesį skiriant švietimo ir profesinio mokymo kokybei ir aktualumui, be kita ko, diegiant gamybinės praktikos sistemą. Gerinti aukštojo mokslo kokybę stiprinant kokybės užtikrinimą ir orientavimąsi į rezultatus.

6. Aktyviai imtis priemonių, kuriomis būtų gerinamos pažeidžiamų grupių, įskaitant romus, galimybės gauti mokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą ir kuriomis būtų gerinama tokio ugdymo kokybė. Užtikrinti suaugusiųjų reintegraciją į darbo rinką pasitelkiant aktyvumo skatinimo priemones ir tikslingai veikiančias įdarbinimo tarnybas, suteikiant antrą galimybę mokytis ir organizuojant trumpą profesinį mokymą.

7. Gerinti viešųjų paslaugų kokybę, be kita ko, gerinant žmogiškųjų išteklių valdymą. Toliau mažinti teismo proceso trukmę ir stiprinti Viešųjų pirkimų tarnybos kaip nepriklausomos institucijos vaidmenį.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas